

İzzeddin el-Kassam (1882-1935)

İzzeddin el-Kassam, Filistin'in bağımsızlığı için mücadele eden ve Kassâmiyye hareketinin önderi olarak tanınan, direnişin en saygıdeğer ve ilham veren figürlerinden biridir. Suriye'nin Lazkiye yakınlarındaki Ceble kasabasında doğan Kassam, babası Abdülkadir'den aldığı ilköğrenimin ardından, on dört yaşında Kahire'ye giderek El-Ezher Camii'nde büyük reformcu Şeyh Muhammed Abduh gibi hocalardan dersler aldı. Mısır'daki milliyetçi kargaşadan ve İngiliz işgaline karşı isyanlardan derinden etkilenerek, ulusal birliğin ve yabancı işgale karşı direnişin vazgeçilmezliğini idrak etti.

1903'te Ceble'ye dönen Kassam, Mansuri Camii'nin imamı oldu ve vaazlarıyla halkın

saygısını kazandı. Cesur ruhu onu ilk günden itibaren mücadeleye itti; 1911'de İtalya'nın Libya'ya saldırısına karşı gösteriler düzenledi, gönüllü topladı ve Osmanlı ordusunda görev yaptı. Suriye'nin Fransız işgali altına girmesiyle direniş hareketine katıldı, bu nedenle Fransızlar tarafından ölüme mahkum edildi.

1920'lerin sonunda ailesiyle birlikte Filistin'e, Hayfa şehrine sığınan Kassam, burada öğretmen ve İstiklal Camii'nde imam olarak görevine devam etti. Yetişkinler için gece okulu kurdu ve Müslüman Gençlik Cemiyeti'nin başkanı seçilerek ulusal bilinci yaymada ve gençleri direniş saflarına çekmede büyük rol oynadı. Dini görevli olarak Celile köylerini gezmesi, onun halkla bağını daha da güçlendirdi.

Kassam, İngilizlerin "Yahudi Ulusal Yurdu"na verdiği destekle büyüyen siyonizm tehdidini yakından takip etti ve İngiltere'nin sorunun temel nedeni olduğuna, siyonist projeyi yalnızca silahlı mücadelenin engelleyebileceğine ikna oldu. Bu kutsal mücadeleyi; samimiyet, fedakarlık, gizlilik ve sıkı bir örgütlenmeyle gerçekleştirmeyi hedefledi. Özellikle Yahudilerin eline geçen topraklardan zorla göç ettirilmiş yoksul ve kırsal kesimden gelen insanları direnişine dahil ederek onların sesi oldu.

Hazırlıkları tamamlanmadan, 12 Kasım 1935 gecesi Hayfa'da cihat ilan etmek zorunda kalan Kassam, bu kararı kitlesel Yahudi göçü ve İngiliz gözetiminin artmasıyla aldı. On bir arkadaşıyla birlikte, 20 Kasım 1935'te Cenin bölgesindeki Ya'bad köyünün ormanlarında çok daha büyük bir İngiliz kuvvetiyle altı saat boyunca destansı bir çatışmaya girdi. Şeyh Kassam ve dört arkadaşı bu çatışmada şehit düştü, diğerleri ise yaralandı veya esir alındı.

Şehadeti, Filistin'de derin bir yas ve öfke yarattı; Hayfa 21 Kasım 1935'te genel grev ilan etti ve binlerce kişi onun cenaze törenine katıldı. Balad eş-Şeyh Mezarlığı'na defnedilen İzzeddin el-Kassam, Filistin cihadının en saygıdeğer figürü ve sonraki nesiller için direnişin sönmeyen ilham kaynağı olarak tarihe geçti. Onun şehadeti, 1936-39 Büyük Filistin İsyanının ateşlenmesinde büyük ölçüde etkili oldu ve mirası, 1980'lerin sonunda birçok Filistinli grubun askeri kanatlarına İzzeddin el-Kassâm adını vermesiyle yaşamaya devam etti.